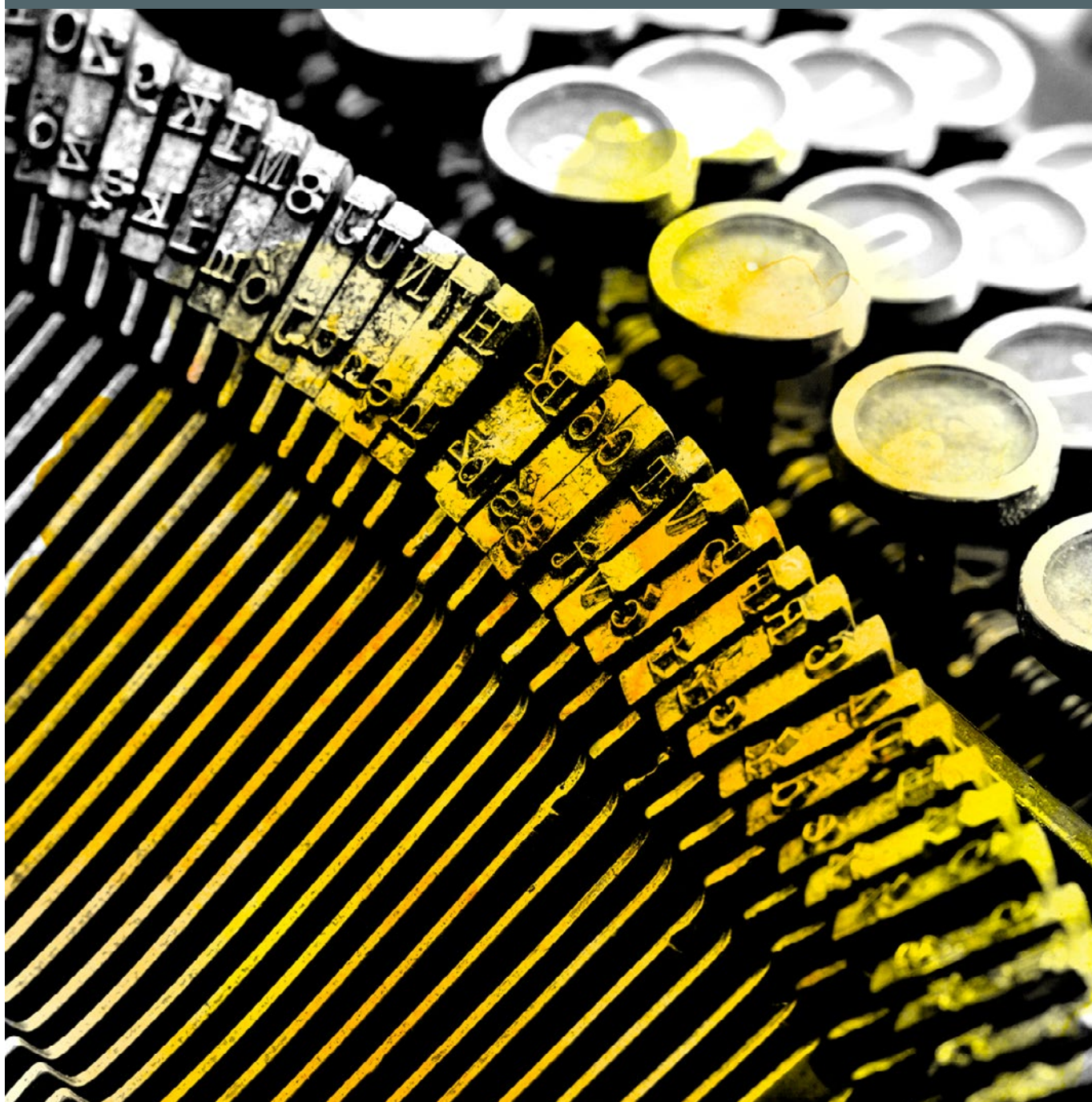

El món de cada dia i altres restriccions mentals

Joan Fuster

A cura de: Josep Antoni Fluixà

ET DONEM LA BENVINGUDA A LECTURA ACTIVA!

Aquest és el quadern de treball *Lectura activa* del llibre *El món de cada dia i altres restriccions mentals*, de Joan Fuster. Les activitats que et plantejem a continuació tenen com a objectiu ajudar-te a recordar el contingut del llibre i treballar una sèrie de qüestions que s'hi relacionen però que, a més, et resultaran útils per a altres aspectes de la teua vida acadèmica i social. També pots fer les activitats digitals autocorrectives que trobaràs en la fitxa del llibre en el web www.bromera.com, juntament amb altres recursos.

La primera part del quadern planteja un treball sistemàtic i escrit, mentre que en la segona part trobaràs activitats per a resoldre de manera individual i unes altres que hauràs de treballar en parella, en grup o amb la classe sencera; a més, hauràs de llegir en veu alta, modular la veu, improvisar parlaments, bastir arguments per a fonamentar les teues opinions, inventar històries i fer uns treballs diversos, originals, engrescadors i divertits.

Au, va, acompanya'ns!

LECTURA
activa

COMPRENSIÓ LECTORA

1. A quina temàtica pertanyen els articles següents?

Articles	Temàtica	Justificació
«Una tassa de te, un piano, uns tancs, uns dubtes...»		
«Figures sobre el paper»		
«Importància del carrer»		
«La pau i els mapes»		
«Per passar l'estona»		
«Final del pa»		

2. Explica el significat dels mots en negreta. Després, comprova'n la definició en el diccionari.

a) **rabejar-s'hi** («Els nous suïcides») →

b) **supèrflua** («Quand vous serez bien vieille...») →

c) **mimetisme** («Un problema d'indumentària») →

d) **capciosa** («Un problema d'indumentària») →

3. En alguns articles, Fuster hi deixa pinzellades d'episodis biogràfics. Esmenta'n un.

4. L'estil fusterià conjumina trets propis de l'oralitat amb mostres d'una formació cultural elevada. Assenyala tres exemples d'elements més propis d'un discurs oral i tres més d'elements que podríem etiquetar-los d'alta cultura. Què creus que busca Fuster amb els uns i els altres?

Trets del discurs oral	Trets de formació cultural elevada

5. Busca una citació que corrobore aquesta afirmació.

L'objectiu de l'autor no és el d'imposar una opinió, sinó el de fer reflexionar el lector perquè n'extraga les pròpies conclusions.

He posat i llevat pautes. Ajusteu el recurs a la citació

Citació:

6. Quines són les tres possibles interpretacions que Fuster dona a la frase «El llibre és una màquina per a pensar»? Quina és la que sembla adoptar?

1.

2.

3.

Sembla adoptar

7. Proposa un argument a favor i un altre en contra sobre si creus, com fa l'autor en «Importància del carrer», que el carrer com a espai de convivència està en decadència.

Argument a favor →

.....

Argument en contra →

.....

8. Relaciona cada citació amb l'assaig a què correspon.

«Els mateixos usuaris de metro de Barcelona, a partir d'ara, quedaran vigilats per l'ull implacable d'un circuit televisiu, teòricament dedicat a facilitar el tràfic, però que Déu sap què facilitarà, a la llarga. Les profecies pessimistes d'Orwell, de Huxley, tendeixen a complir-se...».

«Justament, els progressos de la tecnologia, lligats als negocis del capitalisme i a les vigilàncies paternals del socialisme, conduïen a una expansió del «benestar». I el «benestar» consisteix a menjar més, o a menjar més bé, i a tenir un vehicle propi, i a disposar de més electrodomèstics o més llibres o més reproduccions de Picasso [...]».

La gran por que s'acosta

Joguines sense malícia

9. Què simbolitza el final del pa per a Fuster?

La fi de la civilització. La fi de la riquesa. La fi de la infància.

10. En l'article «La gran por que s'acosta», Fuster posa sobre la taula el consumisme. En quina de les dues postures creus que s'inclou? Què t'ha permès esbrinar-ho?

Es posa del costat dels tècnics. Es posa del costat de la ciutadania.

.....
.....
.....

11. Per què creus que aquest recull d'articles es va titular inicialment *El món de cada dia*?

.....
.....
.....

LECTURA EN VEU ALTA

Abans de començar a llegir en veu alta...

- Subratlla les paraules menys conegudes per a tu i repeteix-les tantes vegades com ho necessites.
- Fixa't bé en la puntuació.
- Assegura't que entens tot el text.

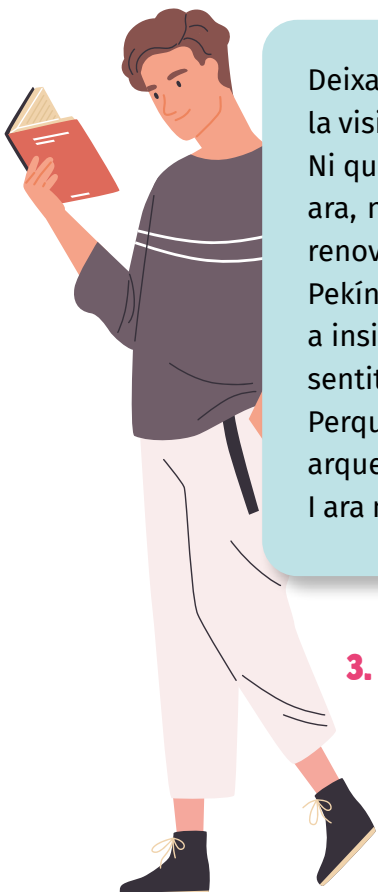
1. En l'article «La geometria, per exemple», hi ha una sèrie de preguntes retòriques. Per parelles, llegiu el fragment següent i marqueu-les: un dels membres de la parella llegirà només aquestes interrogacions retòriques, mentre que l'altre llegirà la resta del text.

Enguegue el televisor, i, a partir d'ara, sempre pensaré en els geòmetres, en fer funcionar el botó de l'estri. ¿És que les «paral·leles» –dues ratlles que, projectades a l'infinit, mai no es troben– són una «veritat»? ¿És «veritat» que dos i dos fan quatre? Potser no. Potser les paral·leles i el quatre no passen de ser convencions lògiques. De segur que ho són. La seua eficàcia ens autoritza a acceptar-les. Si fèiem entrar en el joc els biòlegs, la cosa es complica. A diferència de les «matemàtiques», la combinatòria, aquí, deixa de ser autònomament «lògica», i s'involucra en la matèria... Etcètera. La pregunta correlativa és: ¿com i en quin sentit són «avantatjoses» les ciències «inexactes» o «no-naturals»? La Història, l'Economia, la Sociologia, la Filosofia, la Lògica Matemàtica i tot... ¿Funcionen encara a nivell de «veritat»? ¿I quina mena d'«avantatges» poden oferir? ¿Al servei de qui els posen?

2. Llig el fragment següent extret de l'article «Una tassa de te, un piano, uns tancs, uns dubtes...» amb un to neutre, sense mostrar cap tipus d'emoció. A continuació, prepara'n una lectura dramatitzada mostrant el punt de tristesa i de resignació que hi traspua l'autor.

Deixant de banda la posició natural i òbvia de les dretes, queda pendent la visió, o la versió, «esquerrana», rigorosament esquerrana, del problema. Ni que només siga per curiositat, valdria la pena d'aclarir-la. Però, ara com ara, no hi he advertit unes sinceres ganes de puntualitzar conceptes, de renovar les anàlisis, de replantejar la veracitat de les dades... La veu de Pekín, globalment condemnatòria, tampoc no hi aporta res de nou... Torno a insistir: jo només soc un liberal arterioscleròtic, un liberal en el més mal sentit del vocable i per això reclame lucidesa. I reclame alguna cosa més. Perquè professe la vella consigna de Gambetta, o de ves a saber quin altre arqueològic monstre del radicalisme vuitcentista: *Pas d'ennemi à gauche!* I ara mire a l'esquerra, i només hi veig un buit angoixós. Ni enemics ni res...

3. En grups de tres, llegiu l'article «Simplex qüestions topogràfiques»: un llegirà els mots entre cometes; un altre, els mots en cursiva, i el tercer, la resta del text, en redona i sense marques gràfiques.

LECTURA DIALOGADA

1. Amb l'ajuda del professor o la professora, acordeu una data per a rellegir el llibre. Cada un, de manera individual, ha de subratllar les oracions o els fragments que li criden l'atenció, que trobe especialment difícils o que parlen de temes interessants per a ser discutits entre tota la classe.

Ja a l'aula:

- Seieu en rogle per a començar l'activitat.
- Elegiu un company o una companya perquè modere la tertúlia.
- Per torns, aneu llegint els fragments que us hagen cridat l'atenció i digueu per què.
- Després de cada lectura, establiu un diàleg i doneu les vostres opinions.

2. En l'article «Els nous suïcides», Joan Fuster fa referència a l'opinió generalitzada que hi ha relació entre l'alt nombre de suïcidis i les facilitats que atorga la societat del «benestar».

La vida hi és tan aclapadorament desproblematitzada, que ja no val la pena de ser viscuda.

- Creieu que aquesta observació és certa i que la gent se suïcida perquè ho té tot a l'abast?
- Penseu que hi ha alguna maniobra darrere de l'expansió d'aquesta idea?

3. En «Un problema d'indumentària», l'autor parla dels *white collar* o «colls blancs» com un fenomen que aliena i que fa creure als treballadors que van a la faena «mudats», més pròxims socialment als caps o directors, i que es troben, per tant, en un esglaió superior respecte als treballadors que s'embruten al camp, a les fàbriques o als tallers.

- Penseu que, més de cinquanta anys després, això encara passa?
- Trobeu que hi ha diferències de tractament depenent de si algú s'adreça a un mecànic o un cambrer i a un oficinista o un treballador del banc?

4. En l'article «Joguines sense malícia», l'escriptor de Sueca reflexiona sobre l'aparició d'aparells tecnològics, l'ús dels quals pot arribar a ser perillós.

- Per què creieu que per a Fuster «la solució consisteix, en definitiva, a no acceptar com a joguina allò que realment és una arma»?
- En l'actualitat, vivim «connectats» al món per mitjà del telèfon mòbil i de les xarxes socials: quins avantatges i quins inconvenients hi trobeu? Penseu que també són una arma?

CREACIÓ LITERÀRIA

1. Descriu com era el carrer entès com a espai de convivència de la teua infantesa. Pots ajudar-te de fotografies i descriure, per exemple, una nit d'estiu amb els amics o amb els veïns.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Escriu un poema satíric de deu o dotze versos sobre l'excés d'higiene. Pots començar a partir d'aquests versos, «Sembla que no convé abusar del sabó» o «Som un animal escapat del zoo», o pots fer una oda humorística al sabó.

Sembla que no convé abusar del sabó,

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Som un animal escapat del zoo,

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Escriu, en un full a banda, un article d'opinió a partir d'una d'aquestes dues citacions.

Un llibre que no «fa pensar» no és ja un llibre; és un barbitúric, una pessigolla o un xiclet. («Màquines per a pensar»)

Potser no basta que cancellem una guerra perquè es faça la pau; potser la pau és, o hauria d'ésser, alguna cosa més que una simple absència de guerra. («La pau i els mapes»)

Quadern didàctic
referit al llibre

El món de cada dia i altres restriccions mentals

(ISBN: 978-84-1358-282-5)

© J. Àngel Cano Mateu

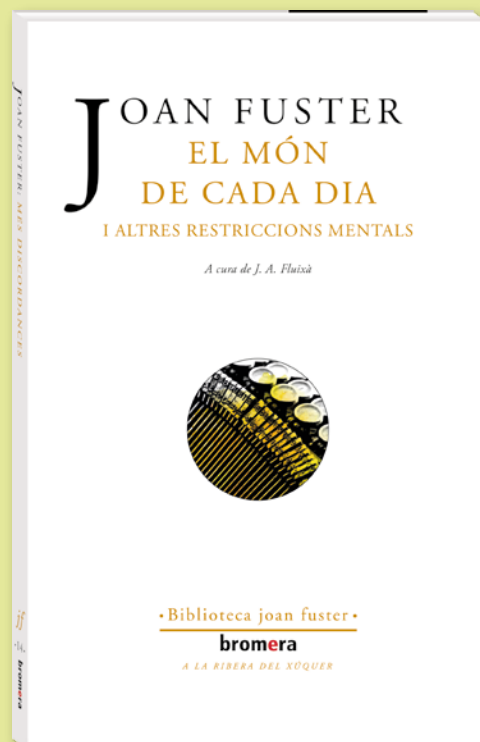
© Edicions Bromera, SLU

www.bromera.com

El món de cada dia i altres restriccions mentals

Al llarg de la seua vida, la col·laboració de Joan Fuster amb diferents revistes va ser intensa. Des del 1959 fins al 1984, amb algunes pauses, va publicar més de 150 articles en *Serra d'Or*. En el període del 1968 al 1973 va mantindre una secció estable, titulada «Restriccions mentals», d'on procedeixen els articles d'aquest llibre. Encara que en la seua obra completa Fuster n'havia recollit una part sota el títol *El món de cada dia*, aquesta és la primera vegada que es publiquen en un volum independent.

Complementats amb altres articles de la mateixa secció, aquest nou llibre, a cura de Josep Antoni Fluixà, ens retorna el Fuster més brillant, elegant i polèmic.

Joan Fuster

Fou poeta i assagista. Intel·lectual autodidacta amb projecció històrica, es va comprometre amb el seu país i el seu temps, com ho demostra el seu assaig més conegut, *Nosaltres, els valencians*. No obstant això, en la seua obra podem trobar títols com *Diccionari per a ociosos*, *Combustible per a falles*, *Consells, proverbis i insolències*, *Literatura catalana contemporània* o *País Valencià, per què?*, entre d'altres.

Josep Antoni Fluixà

És mestre, poeta, escriptor i especialista en literatura infantil i juvenil. Entre les seues obres destaquen títols com *Nàufrags sens illa* i *Matèria corporal*, en poesia, *Peter Pan i la desaparició del foc*, en narrativa infantil, i *Sis ninots en busca d'una falla*, en teatre infantil. També és autor de llibres de text i d'articles.

